

Araştırma Makalesi/Research Article

Riskli Gebelerin Algıladıkları Eş Desteği ile Prenatal Bağlanma Durumları Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi

Determination of the Relationship Between Partner Support Perceived by Risky Pregnant Women and Their Prenatal Attachment Status

Didem Kaya¹ Rabia Atilla² Hüseyin Aksoy³ Özlem Eroğlu⁴

¹ Nuh Naci Yazgan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Kayseri, TÜRKİYE

² Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Zübeyde Hanım Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik, Niğde, TÜRKİYE

³ Kayseri Şehir Hastanesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı, Kayseri, TÜRKİYE

⁴ Kayseri Şehir Hastanesi, Kayseri, TÜRKİYE

Geliş tarihi/ Date of receipt: 14/05/2024

Kabul tarihi/ Date of acceptance: 18/05/2025

© Ordu University Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Türkiye, Published online: 23/06/2026

ÖZ

Amaç: Araştırmanın amacı, riskli gebelerin algıladıkları eş desteği ile prenatal bağlanma durumları arasındaki ilişkiyi belirlemektir.

Yöntem: Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı türde yapılan araştırmanın örneklemini, 19.10.2022-19.03.2023 tarihleri arasında bir şehir hastanesinde riskli gebelik tanısı ile yatışı yapılan 300 gebe kadın oluşturmuştur. Araştırma verileri Kişisel Bilgi Formu, Prenatal Bağlanma Envanteri (PBE) ve Gebelikte Eş Desteği Algısı Ölçeği (GEDAÖ) ile toplanmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler ve Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Gebelerin yaş ortalaması 27.23±6.24, gebelik sayısı ortalaması 2.17±1.34, gebelik haftası ortalaması 30.27±7.47'dir. Gebelerin %31'i lise mezunudur, %86,7'si gelir getiren bir işte çalışmamaktadır. Gebelerin GEDAÖ toplam puan ortalaması 64,32±13,73, PBE puan ortalaması 63,30±11,85'tir. Gebelerin PBE ile GEDAÖ puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü orta derecede bir ilişki bulunmuştur (p<0.05).

Sonuç: Çalışma sonucunda gebelik süresince eşinden destek alan riskli gebelerin prenatal bağlanma durumları yüksek bulunmuştur. Hemşirelerin baba adaylarını gebelik sürecine katarak, eşlerine destek vermeleri gereken konular hakkında bilgilendirme yapmaları önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Riskli gebe, eş desteği, prenatal bağlanma

ABSTRACT

Objective: The aim of the study is to determine the relationship between perceived spousal support of at-risk pregnancies and their prenatal attachment status.

Methods: The sample of this descriptive and correlational type study consisted of 300 pregnant women who were hospitalized in a city hospital with a diagnosis of risky pregnancy between 19.10.2022 and 19.03.2023. Research data were collected with the Personal Information Form, Prenatal Attachment Inventory (PAI) and Pregnancy Partner Support Perception Scale (PPSPS). Descriptive statistics, Pearson correlation analysis were used to analyze the data.

Results: The average age of the pregnant women was 27.23±6.24, the average number of pregnancies was 2.17±1.34, and the average week of pregnancy was 30.27±7.47. 31% of the pregnant women were high school graduates and 86.7% did not work in an income-generating job. The pregnant women's PSSPS total mean score is 64.32±13.73, and their PAI score mean is 63.30±11.85.

Conclusion: As a result of the study, the prenatal attachment status of risky pregnant women who received support from their spouses during pregnancy was found to be high. We recommend that nurses include expectant fathers in the pregnancy process and inform them about the issues they need to support their partners on.

Keywords: Risk pregnancy, spousal support, prenatal attachment

ORCID IDs of the authors: DK: 0000-0001-6723-9321; RA: 0000-0003-2854-9508; HA: 0000-0003-3467-3783; ÖE: 0009-0005-9109-1351

Sorumlu yazar/Corresponding author: Didem Kaya

Nuh Naci Yazgan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Kayseri, TÜRKİYE

e-posta/e-mail: didemkaya86@gmail.com

Atf/Citation: Kaya D, Atilla R, Aksoy H, Eroğlu Ö. (2026). Riskli gebelerin algıladıkları eş desteği ile prenatal bağlanma durumları arasındaki ilişkinin belirlenmesi. Ordu Üniversitesi Hemşirelik Çalışmaları Dergisi. 9(3), 388-394, DOI:1038108/ouhcd.1483733

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Giriş

Riskli gebelik, anne ve fetüsün morbidite ve mortalite riskini arttıran, fizyolojik ve psikososyal sorunlara yol açan bir durumdur (Gilbert ve Hormon, 2002; Rodrigues ve ark., 2016). Riskli gebelik kadın ve ailesinin iyilik halini fiziksel, zihinsel-duygusal, sosyal ve ruhsal açılardan tehdit etmektedir (Mirzakhani ve ark., 2020a). Sistematik bir derleme çalışmasına göre yüksek riskli gebelik, yaşam kalitesinin düşmesine, baş etme yeteneğinin azalmasına ve anksiyete ve depresyon gibi psikopatolojik semptomların artmasına neden olmaktadır (Williamson ve ark., 2023). Bu nedenlerle riskli gebelik sürecindeki kadın ve ailesinin sağlık sorunlarının bütüncül değerlendirilmesi önemlidir.

Riskli gebelik tanısı alan gebe kadın, kendi ve bebeğinin sağlık durumuyla ilgili belirsizlik, hastanede yatma zorunluluğuna bağlı ev ve aileden uzaklaşma, eş ve sosyal destek eksikliği nedenleriyle stres, anksiyete, korku ve kontrol kaybı yaşamaktadır (Baltacı ve Başer, 2020; Rodrigues ve ark., 2016; Oliveira ve Mandú, 2015). Kendi ve fetüsün sağlığı ve gebeliğin devamından endişe duyan riskli gebe, fetüsle bağlantı kurmaktan çekinebilir ve bu da bağlanma sürecini olumsuz etkileyebilir (Baltacı ve Başer, 2020; Palma ve ark., 2021). Literatürde, riskli gebelerin anne fetüs bağlanma düzeylerinin, diğer gebelere kıyasla daha düşük olduğu bildirilmiştir (Barut ve Sabancı Baransel, 2024). Yüksek riskli gebelerde prenatal bağlanmanın artırılmasında, eş desteğini de kapsayan sosyal destek olumlu etkiye yol açmaktadır (Palma ve ark., 2021).

Gebenin psikolojik kaygıları ile iyilik hali arasında eş desteğinin önemli bir aracılık etkisi bulunmaktadır. Eş desteği, gebenin çevresel uyum ve baş etme yeteneklerine ilişkin inançlarını olumlu etkilemektedir (Ilska ve Przybyła-Basista, 2017). Yüksek riskli gebelerin eş desteği görmeleri, gebelik ve annelik rollerine uyum sağlama, kendini kabul etme, yaşamdan anlam bulma ve başkalarıyla olan iletişimlerinin kaliteli olmasına katkı sağlamaktadır (Ilska ve Przybyła-Basista, 2020). Bir çalışmada riskli gebelerin eş/evlilik memnuniyet düzeylerinin, sağlıklı gebelere kıyasla daha düşük olduğu ve annelik rollerine daha az adapte oldukları bildirilmiştir (Öcalan ve ark., 2024). Prenatal bağlanma, ilerleyen yıllarda ebeveynlerin iyilik hali, evlilik ilişkisi ve çocuğun gelişimsel davranışları üzerinde olumlu veya olumsuz etkiler yaratma gücüne sahiptir ve bu nedenle değerlendirilmesi önemlidir (Paquette ve ark., 2024).

Literatürde yapılan çalışmalarda, gebelerin prenatal bağlanma durumu (Demir Yıldırım ve Hotun Şahin, 2020; Dağlı ve İnal, 2023; Coşkun ve ark., 2019) ya da evlilik uyumu/ eş desteği durumunun (Yüksekal ve Yurdakul, 2021; Özbek ve Beydağ, 2022; Tosun Güleroğlu ve Onat, 2023) tek başına veya diğer değişkenlerle ilişkisinin araştırıldığı görülmüştür. Riskli gebelerin prenatal bağlanma durumları ile evlilik ilişkisi/ çift uyumunu birlikte inceleyen çalışmaların ise sınırlı sayıda bulunduğu görülmüştür (Ataman ve ark., 2022; Fiskin, 2023; Öcalan ve ark., 2024; Ilska ve Przybyła-Basista, 2020). Riskli gebelerin algıladıkları eş desteği ile prenatal bağlanma durumları arasındaki ilişkinin araştırıldığı bir çalışmaya ise rastlanmamıştır. Bu nedenle bu çalışmada, riskli gebelerin algıladıkları eş desteği ile prenatal bağlanma durumları arasındaki ilişkinin araştırılması amaçlanmıştır.

Yöntem

Araştırmanın Tasarımı

Araştırma tanımlayıcı ve ilişki arayıcı tasarımda gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini Kayseri Şehir Hastanesi Perinatoloji servisinde riskli gebelik tanısı ile yatan gebeler oluşturmaktadır. Araştırmaya alınacak minimum örneklem sayısı G*Power 3.1 programı ile hesaplanmıştır. Literatür incelendiğinde riskli gebelerde Prenatal Bağlanma Envanteri ile değerlendirilen prenatal bağlanma ile sosyal destek arasında 0,237 korelasyon katsayısına sahip anlamlı bir ilişki bildirilmiştir (Erkal Aksoy ve ark., 2016). Çalışmamızda da prenatal bağlanma ile eş desteği arasında benzer düzeyde en az 0.200 korelasyon katsayılı bir ilişki tespit edileceği öngörülerek, bu ilişkinin %95 güven düzeyi ve %90 güç ile saptanabilmesi adına çalışmaya en az 258 gebe dahil edilmesi gerektiği belirlenmiştir (Algina ve Olejnik, 2003). Anketlerin eksik doldurulması ihtimaline karşı örneklem sayısından daha fazla gebenin araştırmaya alınmasına karar verilmiştir. Araştırmanın uygulama tarihleri arasında 320 riskli gebe ile görüşülmüştür ancak araştırmanın dahil edilme kriterlerini karşılayan 300 gebe gelişigüzel örnekleme yöntemi ile araştırmaya alınmıştır.

Araştırmaya Dahil Edilme ve Dışlanma Kriterleri

Araştırmaya Dahil Edilme Kriterleri

- 18-40 yaş arasında,
- 20. gebelik haftasının üzerinde,
- En az okur-yazar,

- Türkçe iletişim kurabilen,
- Riskli gebelik tanısı ile serviste yatan
- Araştırmaya katılmaya gönüllü gebeler araştırmaya alınmıştır.

Araştırmadan Dışlanma Kriterleri

- Bekar olan,
- Görme ve işitme engeli olan,
- Araştırmaya katılmak istemeyen gebeler araştırmaya alınmamışlardır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veriler Kişisel Bilgi Formu, Prenatal Bağlanma Envanteri (PBE) ve Gebelikte Algılanan Eş Desteği Ölçeği (GAEDÖ) ile toplanmıştır.

Kişisel Bilgi Formu

Kadının sosyodemografik (yaş, eğitim, çalışma, evlilik yılı, gelir durumu, aile tipi, eşin eğitim ve çalışma durumu) ve obstetrik (gebelik sayısı, doğum sayısı, çocuk sayısı, gebelik haftası, planlı gebelik durumu, gebeliğinde eşinden destek alma durumu) özelliklerini belirlemeye yönelik oluşturulan form 15 sorudan oluşmaktadır.

Prenatal Bağlanma Envanteri (PBE)

Mary Muller tarafından (Muller, 1993) geliştirilen Prenatal Bağlanma Envanteri, Yılmaz ve Beji tarafından (Yılmaz ve Beji, 2013) geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılarak Türkçeye uyarlanmıştır. Gebelik döneminde kadının bebeğine bağlanma seviyesini belirleyen bu ölçekte 21 madde bulunmaktadır ve en az 21, en çok 84 puan alınmaktadır. Alınan puandaki artış kadının bebeğine bağlanma seviyesinin de arttığını göstermektedir. Ölçeğin toplam Cronbach alfa katsayısı 0,84'tür. Çalışmamızda ölçeğin Cronbach alfa katsayısı 0,89 olarak bulunmuştur.

Gebelikte Eş Desteği Algısı Ölçeği (GEDAÖ)

Gebelikte Eş Desteği Algısı Ölçeği, 2020 yılında Yurdakul, Aydın Beşen ve Alıcı tarafından geliştirilmiştir (Yurdakul ve ark., 2020). Gebelikte Eş Desteği Algısı Ölçeği, 16 maddeden, üç alt boyuttan (duygusal, bilişsel ve maddi destek) oluşmaktadır ve en düşük 16, en fazla 80 puan alınmaktadır. Alınan puandaki artış gebelik döneminde kadınların eşlerinden yüksek düzeyde bir destek gördüğünü göstermektedir. Ölçeğin toplam Cronbach alfa katsayısı 0,89'dur. Çalışmamızda ölçeğin Cronbach alfa katsayısı 0,94 olarak bulunmuştur.

Verilerin Toplanması

Etik kurul ve kurum izni alındıktan sonra Kayseri Şehir Hastanesi Perinatoloji Servisine gidilerek, riskli gebelik tanısı ile serviste yatan ve araştırmaya dahil edilme kriterleri taşıyan riskli gebeler ile yüz

yüze görüşülmüştür. Riskli gebelere çalışmanın amacı hakkında bilgi verilerek sözlü ve yazılı onamları alınmıştır. Anket formları gebelere verilerek formları eksiksiz bir şekilde doldurmaları istenmiştir. Anket formlarının doldurulması yaklaşık 10 dakika sürmüştür. Anket formlarını dolduran gebelerden formlar toplanmıştır.

Verilerin Değerlendirilmesi

Araştırmadan elde edilen veriler IBM SPSS 28.0 programı ile analiz edilmiştir. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistiklerden (yüzdeler, dağılım, ortalama, standart sapma) yararlanılmıştır. Pearson korelasyon analizi ilişkinin belirlenmesinde kullanılmıştır ve anlamlılık düzeyi 0.05 olarak alınmıştır.

Araştırmanın Bağımlı Değişkeni

Araştırmanın bağımlı değişkeni prenatal bağlanma envanteri puan ortalamalarıdır.

Araştırmanın Bağımsız Değişkenleri

Araştırmanın bağımsız değişkenleri riskli gebelerin sosyodemografik ve obstetrik özellikleri ve gebelikte eş desteği algısı ölçeği puan ortalamalarıdır.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmaya başlamadan önce Kayseri Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu onayı (650/02.06.2022) ve Kayseri Şehir Hastanesinden kurum izni (61/10.05.2022) alınmıştır. Çalışma Helsinki Bildirgesi ilkelerine uyularak gerçekleştirilmiştir.

Bulgular

Araştırmaya alınan riskli gebelerin %53.3'ü 1-5 yıl arası evlidir. Riskli gebelerin %24.3'ü üniversite, %31'i lise, %26,3'ü ortaokul mezunudur. Riskli gebelerin %86.7'si herhangi bir işte çalışmıyor, %68.3'ünün gelir düzeyi orta seviyededir. Riskli gebelerin eşlerinin eğitim durumuna bakıldığında %20.3'ü üniversite, %31.7'si lise ve %27'si ortaokul mezunudur ve %83.9'u çalışmaktadır. Riskli gebelerin %78'i çekirdek aileye sahiptir. Gebeliği planlı olanlar %66.6'dır ve %92.3'ü gebelikleri süresince eşlerinden destek aldıklarını ifade etmişlerdir. Riskli gebelerin yaş ortalaması 27.23±6.24, gebelik sayısı ortalaması 2.17±1.34, doğum sayısı ortalaması 1.31±1.13, yaşayan çocuk sayısı ortalaması 1.14±1.07, gebelik haftası ortalaması 30.27±7.47'dir. Riskli gebelerin hastanede yatış gün sayısı ortalaması 2.52±4.91'dir (Tablo 1).

Tablo 1. Riskli gebelerin tanıtıcı özelliklerine göre dağılımları (n: 300)

Tanıtıcı Özellikler	n (%)
Evlilik yılı	
1-5 yıl	160 (53.3)
6-10 yıl	67 (22.3)
11-15 yıl	40 (13.3)
16 yıl ve üzeri	33 (11.1)
Eğitim durumu	
Okuryazar	10 (3.4)
İlkokul mezunu	45 (15.0)
Ortaokul mezunu	79 (26.3)
Lise mezunu	93 (31.0)
Üniversite mezunu	73 (24.3)
Çalışma durumu	
Çalışan	40 (13.3)
Çalışmayan	260 (86.7)
Eşin eğitim durumu	
Okuryazar	18 (6.0)
İlkokul mezunu	45 (15.0)
Ortaokul mezunu	81 (27.0)
Lise mezunu	95 (31.7)
Üniversite mezunu	61 (20.3)
Eşin çalışma durumu	
Çalışan	252 (83.9)
Çalışmayan	48 (16.1)
Gelir durumu	
Yüksek	57 (19.0)
Orta	205 (68.3)
Düşük	38 (12.7)
Aile tipi	
Çekirdek aile	234 (78.0)
Geniş aile	66 (22.0)
Planlı gebelik	
Evet	200 (66.6)
Hayır	100 (33.4)
Gebelik süresince eşinden destek alma durumu	
Evet	277 (92.3)
Hayır	23 (7.7)
Değişkenler	Ortalama±SS
Yaş	27.23±6.24
Gebelik sayısı	2.17±1.34
Doğum sayısı	1.31±1.13
Çocuk sayısı	1.14±1.07
Gebelik haftası	30.27±7.47
Hastanede yatış süresi (gün)	2.52±4.91

SS: standart sapma

Riskli gebelerin Gebelikte Eş Desteği Algısı Ölçeği (GEDAÖ) toplam puan ortalaması 64.32±13.73'tür (bilişsel destek alt boyutu 23.17±6.32, duygusal destek alt boyutu 19.94±4.47, maddi destek alt boyutu 21.22±4.24). Riskli gebelerin Prenatal Bağlanma Envanteri (PBE) puan ortalaması 63.30±11.85'tir (Tablo 2).

Tablo 2. Gebelikte Eş Desteği Algısı Ölçeği (GEDAÖ) toplam ve alt boyut ve Prenatal Bağlanma Envanteri (PBE) puan ortalamaları

Ölçekler	Min-Max Puan	Ortalama±SS
Gebelikte Eş Desteği Algısı Ölçeği	16-80	64.32±13.73
Bilişsel destek alt boyutu	6-30	23.17±6.32
Duygusal destek alt boyutu	5-25	19.94±4.47
Maddi destek alt boyutu	5-25	21.22±4.24
Prenatal Bağlanma Envanteri	21-84	63.30±11.85

SS: standart sapma

GEDAÖ toplam puanı ile PBE puan ortalaması arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü orta derecede bir ilişki bulunmuştur ($p<0.05$). GEDAÖ alt boyutlarından bilişsel destek alt boyutu, duygusal destek alt boyutu ve maddi destek alt boyutu ile PBE arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü orta derecede bir ilişki bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo 3).

Tablo 3. Riskli gebelerin GEDAÖ alt boyutları ile PBE puan ortalamaları arasındaki ilişki

Değişkenler	PBE
Bilişsel destek alt boyutu	r 0.357 p 0.000
Duygusal destek alt boyutu	r 0.371 p 0.000
Maddi destek alt boyutu	r 0.347 p 0.000
GEDAÖ Toplam	r 0.393 p 0.000

r: pearson korelasyon analizi, $p<0.05$

Tartışma

Riskli gebelik süreci, anne ve bebek sağlığını etkilemesinin yanı sıra aile dinamiklerini etkileyen ve sağlık sorunlarıyla baş edilememesi durumunda aile krizine dönüşebilen bir süreçtir (Baltacı ve Başer, 2020; Williamson ve ark., 2023). Prenatal dönemde başlayan anne ve fetus arasındaki bağlanmanın doğum sonrası dönemde de sürdürülmesi, anne ile eş arasındaki ilişkinin kalitesi ile ilişkilidir (Fiskin, 2023). Riskli gebelerin algıladıkları eş desteği ile prenatal bağlanma durumları arasındaki ilişkinin incelendiği bu araştırmada, gebelik süresince eşinden destek alan riskli gebelerin prenatal bağlanma durumları yüksek bulunmuştur ($p<0,05$) (Tablo 3). Bulgumuza benzer şekilde başka çalışmalarda da riskli gebelik süreci yaşayan anne adaylarının eş desteği/çift uyumu arttıkça prenatal bağlanmalarının da arttığı bildirilmektedir (Calli ve Alan Dikmen, 2023;

Ataman ve ark, 2022; Fiskin, 2023). Palma ve arkadaşlarının (2021) hastane yatışı yapılan ve yapılmayan riskli gebeler üzerine yaptığı çalışmada; hastaneye yatan gebelerin sosyal desteklerden daha fazla yararlandığı ve bağlanmayı da olumlu anlamda etkilediği belirlenmiştir. Gebelik sürecinde eşinden destek alan gebelerin bebeklerine daha iyi bağlandıkları, gebelik sonuçlarının daha olumlu olduğu saptanmıştır (Dağlı ve İnal, 2023; Ozcan ve ark., 2019; Cheng ve ark., 2016). Gebelik süresince eşten alınan destek, gebenin psikolojik açıdan rahatlamasına ve buna bağlı olarak da bebeğine karşı olumlu bir bağlanma geliştirmesine yardımcı olmaktadır (Ataman ve ark., 2022; Küçükkaya ve ark., 2020). Gebelik süresince eşyle iyi iletişimde olan anne adayları, bebeğe yönelik hazırlıkları beraber yaparak ebeveynlik rollerini de güçlendirmektedirler (Bäckström ve ark., 2017).

Yüksek riskli gebe kadınların psikososyal durumuyla ilişkili önemli faktörlerden biri de eş desteğidir ve eş desteği alan gebelerin özellikle riskli vakalara uyum sağlamaları kolaylaşmaktadır (Calli ve Alan Dikmen, 2023). Aynı zamanda gebelik süresince eşten alınan destek, kadının kaygı düzeyini azaltarak, annelik algısını da artırmaktadır (Doğrul ve Alan Dikmen 2023). Bu çalışmada, gebelerin GEDAÖ toplam puan ortalaması (64.32 ± 13.73) (Tablo 2), ölçekten alınabilecek puan aralığı baz alındığında (16-81) ortalamının üzerinde bulunmuştur. Calli ve Alan Dikmen (2023) riskli gebelerin eşlerinden yüksek düzeyde destek aldıklarını bulmuşlardır. Mirzakhani ve arkadaşlarının (2020b) riskli gebeler ile yaptıkları nitel çalışmada gebeler, eşlerinin sakin, sabırlı, nazik ve özverili davranışlarının, riskli durumlarla daha kolay baş etmelerini sağladığını belirtmişlerdir. Karatas Baran ve arkadaşları (2024) sağlıklı ve riskli gebeler arasındaki evlilik doyumu ve çift uyumunu değerlendirdikleri çalışmada, riskli gebeliğe sahip olan gebelerin sağlıklı gebelere göre evlilik doyumu ve çift uyumu daha yüksek bulunmuştur. Toplumumuzda gebeliğe önem verilmektedir, gebelerin korunması, fiziksel ve duygusal açılardan desteklenmesi gerektiği düşünülür. Özellikle anne adayının gebelik süreci riskli geçiyorsa eşinden daha fazla destek görebilmektedir. Araştırma sonucumuzu bu durumlara bağlayabiliriz.

Araştırmamızda incelenen diğer bir değişken olan prenatal bağlanma puan ortalaması (63.30 ± 11.85), PBE'den alınabilecek puan aralığına (20-80) göre ortalamının üzerinde bulunmuştur (Tablo 2). Literatürde riskli gebelerde prenatal

bağlanmanın değerlendirildiği çalışma sonuçlarına baktığımızda araştırma sonucumuzu destekler nitelikte orta düzeylerde bağlanma yaşandığı belirlenmiştir (Demir Yıldırım ve Hotun Şahin, 2020; Ataman ve ark., 2022). Calli ve Alan Dikmen'in (2023) çalışma sonucunda riskli gebelerin araştırma sonucumuzdan daha yüksek (medyan: 74) bir bağlanma yaşadığı bulunmuştur. Palma ve arkadaşlarının (2021) hastanede yatarak tedavi gören (82.3 ± 5.8) ve hastanede yatmayan (82.1 ± 5.6) riskli gebelerle yaptıkları çalışmada, her iki grubunda doğum öncesi bağlanma düzeyleri (en az 19, en fazla 95 puan) arasında bir fark bulunmadığı ($p: 0.830$) ve doğum öncesi bağlanmanın ortalamasının üzerinde olduğunu belirlemişlerdir. Riskli gebelerin prenatal bağlanma durumlarının değerlendirildiği çalışmalara ek olarak riskli gebelik tanısı almayan kadınlar üzerinde de çalışmalar yapılmıştır. Riskli gebelik tanısı almayan gebelerde de prenatal bağlanma düzeyleri araştırma sonucumuza benzer bulunmuştur (Unal ve Kaya Senol 2024; Küçükkaya ve ark., 2020; Coşkun ve ark., 2019). Gebenin bebeğine olan bağlanmasını etkileyen faktörlerden birisi de bebeğin hareketlerinin gebe tarafından hissedilmesidir. Prenatal bağlanmanın incelendiği çalışmaların çoğunda araştırmaya alınan gebeler ikinci ve üçüncü trimester dönemindedir. Prenatal bağlanmanın benzer bulunmasını bu duruma bağlayabiliriz.

Sonuç ve Öneriler

Çalışmamızda riskli gebelerin prenatal bağlanma düzeyi ve algıladıkları eş desteği düzeyinin orta seviyenin üzerinde olduğu, gebelik süresince eşinden destek alan riskli gebelerin prenatal bağlanma düzeylerinin de arttığı görülmüştür. Sağlıklı bir gebelik süreci için olumlu bir prenatal bağlanma ve eş desteğinin sağlanması önemlidir. Zorlu bir süreç içinde bulunan riskli gebelerin bu yönlerden değerlendirilerek, yetersiz eş desteği alan gebelerin belirlenmesi gerekir. Gebelerin eşlerine; riskli gebelik süreci, karşılaşılabilecek komplikasyonlar, gebelik sürecinde ve sonrasında gebelerin eşlerinden alacakları desteğe her zamankinden daha fazla ihtiyaç duydukları anlatılarak, eşlerde farkındalık oluşturulmaya çalışılır. Bu sayede algılanan eş desteği artırılarak gebelerin prenatal bağlanma süreci de iyileştirilebilir. Bu konuda özellikle kadın sağlığı hemşireleri olmak üzere, sağlık profesyonellerinin bütüncül bakış açısıyla riskli gebe ve eşlerini değerlendirmeleri, belirlenen risklere yönelik çiftlere danışmanlık ve eğitim vermeleri, onların

bakım, tedavi ve karar alma süreçlerine birlikte dahil olmalarını desteklemeleri önerilir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmanın, sadece bir şehir hastanesinin perinatoloji servisinde yürütülmesi, 18-40 yaş arasındaki riskli gebelerin dahil edilmesi ve sonuçlarının sadece araştırmaya katılan gebeleri kapsamaması araştırmanın genellenebilirliği açısından sınırlılık olarak kabul edilebilir.

Teşekkür

Araştırmaya katılan tüm gebelere teşekkür ediyoruz.

Araştırmanın Etik Yönü/ Ethics Committee

Approval: Araştırmaya başlamadan önce Kayseri Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu onayı (650/02.06.2022) ve Kayseri Şehir Hastanesinden kurum izni (61/10.05.2022) alınmıştır. Çalışma Helsinki Bildirgesi ilkelerine uyularak gerçekleştirilmiştir.

Hakem/Peer-review: Dış hakem değerlendirmesi.

Yazar Katkısı/Author Contributions: Fikir/kavram: DK, RA; Veri toplama ve/veya veri işleme: DK, HA, ÖE; Analizi ve/veya Yorumu: DK; Makalenin Yazımı: DK, RA; Eleştirel İncelemesi: DK, RA, HA, ÖE.

Çıkar çatışması/Conflict of interest: Araştırmacılar herhangi bir çıkar çatışması belirtmemişlerdir.

Finansal Destek/Financial Disclosure: Bu araştırma için finansal destek alınmamıştır.

Çalışma Literatüre Ne Kattı?

- Riskli gebelerin eşlerinden aldıkları destek ile bebeklerine bağlanmaları arasında ilişki olduğu konusunda hemşire, ebe ve hekimlere bilgi sağlanmıştır.
- Araştırma ile riskli gebelerde eş desteği ile prenatal bağlanma arasındaki ilişkiyi ortaya koyan bir çalışma literatüre eklenmiştir.
- Araştırma, riskli gebelerde eş desteği ile prenatal bağlanma ilgili yapılacak yeni çalışmalara rehberlik etme potansiyeline sahiptir.

Kaynaklar

- Algina J, Olejnik S. (2003). Sample size tables for correlation analysis with applications in partial correlation and multiple regression analysis. *Multivariate Behavioral Research*, 38(3), 309-323. https://doi.org/10.1207/S15327906MBR3803_02
- Ataman H, Akarsu Ö, İnan Budak M. (2022). Üçüncü trimesterdeki yüksek riskli gebelerde evlilik uyumu ve prenatal bağlanma arasındaki ilişkinin belirlenmesi. *Turkish Journal of Family Medicine and Primary Care*, 16(4), 670-680. <https://doi.org/10.21763/tjfmpe.1097177>

- Baltacı N, Başer M. (2020). Riskli gebelerde yaşanan anksiyete, prenatal bağlanma ve hemşirenin rolü. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 13(3), 206-212. <https://doi.org/10.46483/deuhfed.565338>
- Barut S, Sabancı Baransel E. (2024). Maternal-fetal attachment among pregnant women at risk for mental health: A comparative study. *Journal of Clinical Medicine of Kazakhstan*, 21(1), 67-73. <https://doi.org/10.23950/jcmk/14265>
- Bäckström C, Thorstensson S, Mårtensson LB, Grimming R, Nyblin Y, Golsäter M. (2017). 'To be able to support her, I must feel calm and safe': pregnant women's partners perceptions of professional support during pregnancy. *BMC Pregnancy Childbirth*, 17(1), 234. <https://doi.org/10.1186/s12884-017-1411-8>
- Calli B, Alan Dikmen H. (2023). The relationship between spousal support and depression, anxiety, stress, and prenatal attachment in high-risk pregnancies. *Annals of Medical Research*, 30(6), 692-698. <https://doi.org/10.5455/annalsmedres.2023.03.070>
- Cheng ER, Rifas-Shiman SL, Perkins ME, RichEdwards JW, Gillman MW, Wright R, et al. (2016). The influence of antenatal partner support on pregnancy outcomes. *Journal of Women's Health*, 25(7), 672-679. <https://doi.org/10.1089/jwh.2015.5462>
- Coşkun MA, Okcu G, Arslan S. (2019). The impact of distress experienced during pregnancy on prenatal attachment. *Perinatal Journal*, 27(2), 49-55. <https://doi.org/10.2399/pm.19.0272001>
- Dağlı E, İnal S. (2023). Maternal-fetal attachment levels in the prenatal period and the factors affecting it. *Black Sea Journal of Health Science*, 6(1), 134-139. <https://doi.org/10.19127/bshealthscience.1196643>
- Demir Yıldırım A, Hotun Şahin N. (2020). Riskli gebelerde prenatal bağlanma ve risklerin değerlendirilmesi. *Online Türk Sağlık Bilimleri Dergisi*, 5(4) 661-672. <https://doi.org/10.26453/otjhs.750158>
- Doğrul E, Alan Dikmen H. (2023). Gebelerde eş desteğinin annelik algısı, beden algısı ve distres düzeyi ile ilişkisi: tanımlayıcı bir çalışma. *Selçuk Sağlık Dergisi*, 4(2), 163-175.
- Erkal Aksoy Y, Dereli Yılmaz S, Aslantekin F. (2016). Riskli gebeliklerde prenatal bağlanma ve sosyal destek. *Türkiye Klinikleri Journal of Health Sciences*, 1(3), 163-169. <https://doi.org/10.5336/healthsci.2016-50668>
- Fiskin G. (2023). Dyadic adjustment and prenatal attachment in couples during pregnancy. *American Journal of Family Therapy*, 51(4), 408-420. <https://doi.org/10.1080/01926187.2021.1981174>
- Gilbert SE, Harmon SJ. (2002). Yüksek Riskli Gebelik ve Doğum El Kitabı. 2. Basım. (Çeviri Editörü: Taşkın L.) Ankara, Palme Yayıncılık, 118-131.

- Ilska M, Przybyła-Basista H. (2017). Partner support as a mediator of the relationship between prenatal concerns and psychological well-being in pregnant women. *Health Psychology Report*, 5(4), 285-295. <https://doi.org/10.5114/hpr.2017.68235>
- Ilska M, Przybyła-Basista H. (2020). The role of partner support, ego-resiliency, prenatal attitudes towards maternity and pregnancy in psychological well-being of women in high-risk and low-risk pregnancy. *Psychology, Health & Medicine*, 25(5), 630-638. <https://doi.org/10.1080/13548506.2020.1737718>
- Karatas Baran G, Kızıltepe K, Ozturk G. (2024). Marital adjustment in risky and healthy pregnant. *Ege Journal of Medicine*, 63(1), 13-24. <https://doi.org/10.19161/etd.1254631>
- Küçükkaya B, Kahyaoğlu Süt H, Öz S, Altan Sarıkaya N. (2020). Gebelik döneminde çiftler arası uyum ve prenatal bağlanma arasındaki ilişki. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 11(1), 102-110. <https://doi.org/10.31067/0.2020.246>
- Mirzakhani K, Ebadi A, Faridhosseini F, Khadivzadeh T. (2020a). Well-being in high-risk pregnancy: an integrative review. *BMC Pregnancy and Childbirth*, 20, 526. <https://doi.org/10.1186/s12884-020-03190-6>
- Mirzakhani K, Khadivzadeh T, Faridhosseini F, Ebadi A. (2020b). Pregnant Women's Experiences of the Conditions Affecting Marital Well-Being in High-Risk Pregnancy: A Qualitative Study. *International Journal of Community Based Nursing And Midwifery*, 8(4), 345-357. <https://doi.org/10.30476/ijcbnm.2020.8566.6.1285>
- Muller ME. (1993). Development of the Prenatal Attachment Inventory. *Western Journal of Nursing Research*, 15(2), 199-211. <https://doi.org/10.1177/019394599301500205>
- Oliveira DDC, Mandú ET. (2015). Women with high-risk pregnancy: experiences and perceptions of needs and care. *Escola Anna Nery Revista de Enfermagem*, 19(1), 93-101. <https://doi.org/10.5935/1414-8145.20150013>
- Ozcan H, Ustundag MF, Yılmaz M, Aydinoglu U, Ersoy AO, Eyi EGY. (2019). The relationships between prenatal attachment, basic personality traits, styles of coping with stress, depression, and anxiety, and marital adjustment among women in the third trimester of pregnancy. *The Eurasian Journal of Medicine*, 51(3), 232-236. <https://doi.org/10.5152/eurasianjmed.2019.15302>
- Öcalan D, Ceylantekin Y, Karlı TA, Dursun Karlı P. (2024). Psychosocial adaptation, marital satisfaction and meaning in life between women with high and low-risk pregnancies. *Current Psychology: A Journal for Diverse Perspectives on Diverse Psychological Issues*, 43(1), 15-27. <https://doi.org/10.1007/s12144-023-05407-1>
- Özbek Z, Beydağ KD. (2022). Yüksek riskli gebelerde eş desteği ve gebelik stresi arasındaki ilişki. *Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 15(2), 144-155. <https://doi.org/10.26559/mersinsbd.950382>
- Palma E, Armijo I, Cifuentes J, Ambiado S, Rochet P, Diaz B, Gutierrez J, Mena C. (2021). Hospitalisation in high-risk pregnancy patients: is prenatal attachment affected? *Journal of Reproductive and Infant Psychology*, 39(1), 30-42. <https://doi.org/10.1080/02646838.2020.1740661>
- Paquette D, Dubois-Comtois K, Cyr C, Lemelin JP, Bacro F, Couture S, Bigras M. (2024). Early childhood attachment stability to mothers, fathers, and both parents as a network: associations with parents' well-being, marital relationship, and child behavior problems. *Attachment & Human Development*, 26(1), 66-94. <https://doi.org/10.1080/14616734.2024.2338089>
- Rodrigues PB, Zambaldi CF, Cantilino A, Sougey EB. (2016). Special features of high-risk pregnancies as factors in development of mental distress: a review. *Trends in Psychiatry and Psychotherapy*, 38(3), 136-140. <https://doi.org/10.1590/2237-6089-2015-0067>
- Tosun Güleroglu F, Onat T. (2023). Gebelerde algılanan eş desteği ve gebelik semptomları. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 12(2) 416-424. <https://doi.org/10.37989/gumussagbil.1093706>
- Unal E, Kaya Senol D. (2024). The Relationship between Perceived Spousal Support in Pregnancy and Prenatal Attachment. *Journal of Midwifery and Reproductive Health*, 12(3), 4285-4293. <https://doi.org/10.22038/JMRH.2024.68343.2005>
- Williamson SP, Moffitt RL, Broadbent J, Neumann DL, Hamblin PS. (2023). Coping, wellbeing, and psychopathology during high-risk pregnancy: A systematic review. *Midwifery*, 116, 103556. <https://doi.org/10.1016/j.midw.2022.103556>
- Yılmaz SD, Beji NK. (2013). Prenatal Bağlanma Envanterinin Türkçe'ye uyarlanması: güvenilirlik ve geçerlilik çalışması. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 16(2), 103-109.
- Yurdakul M, Aydın Beşen M, Alıcı D. (2020). Gebelikte Eş Desteği Algısı Ölçeği'nin (GEDAÖ) geliştirilmesi: güvenilirlik ve geçerlik çalışmaları. *Koç Üniversitesi Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 17(3), 258-266. <https://doi.org/10.5222/HEAD.2020.83713>
- Yüksekal Z, Yurdakul M. (2021). Gebelerin eş desteği algıları ve ilişkili faktörler. *Turkish Journal of Family Medicine and Primary Care*, 15(4), 800-808. <https://doi.org/10.21763/tjfmpe.971774>